

HISTORIE MUZEA BŘIDLICE

1966 PRVNÍ ZÁMĚR

Dokument 23 stran „Těžba a využití břidlic“ vypracoval pro tehdejší vedení JKS Budišov nad Budišovkou Jan Řihák z Olomouce.

1996 VZNIK MUZEA

Městské muzeum v Budišově nad Budišovkou vzniklo v roce 1996.

K umístění muzejních sbírek posloužila chátrající budova bývalého barokního mlýna přebudovaná z prostředků města na muzeum.

Od vzniku expozice se hlavním tématem stala břidlice a břidlicový průmysl. K vybudování první expozice přispěl impulz nadšených pracovníků kulturního střediska. V expozici byly až do roku 2014 vystaveny předměty ze soukromé sbírky.

2008 REINSTALACE EXPOZICE BŘIDLIC

V rámci reinstalace bylo provedeno nové uspořádání sbírek dle původního záměru J. Řiháka z roku 1965. Expozice byly vybaveny základním inventářem v podobě osvětlených vitrín a počítačem s databází dokumentů.

2015 PŘESTAVBA A ROZŠÍŘENÍ EXPOZIC

9. května 2015 bylo veřejnosti představeno muzeum v nové podobě. Byly dokončeny důležité stavební práce a opravy, vytápění, klimatizace, zabezpečovací zařízení, vybavení muzea technikou aj. Expozice jsou nově naplněny sbírkovým fondem patřícím dnes Městu Budišovu nad Budišovkou. O sbírkový fond se postarali aktivisté spolupracující na budování muzea, kteří předměty sesbírali, zrestaurovali a předali městu.

AKTIVITY MUZEA BŘIDLICE

POPULARIZACE A OSVĚTA

Muzeum břidlice se aktivně podílí na budování projektu Krajina břidlice. V roce 2013 přispělo k budování projektu Dědictví břidlice odbornou podporou a zapůjčením sbírkových předmětů do miniexpozice Imaginária břidlice v Mokřínkách.

Muzeum břidlice ve spolupráci s partnery uspořádalo v roce 2013 a 2015 významná symposia na téma břidlice za účasti odborné mezinárodní veřejnosti. Muzeum břidlice společně s partnery pořádá parní vlakové jízdy, dny otevřených dveří a jiné společenské aktivity. **MUZEJNÍ NOCI**

V období hlavní sezony muzeum pořádá muzejní noci s doprovodným programem. Expozice, včetně nové zahradní expozice, jsou za tímto účelem vybudovány a osvětleny. Program je tvořen populárně naučnými přednáškami aj. Nechybí občerstvení, hudba, promítání filmů v zahradě. Návštěvníci za teplých nocí mohou strávit příjemný večer v budově a jejím okolí.

ŠKOLNÍ HODINY

Muzeum nabízí zahradní prostory ke školní výuce. Kaligrafické stolky pro 15 dětí, haldy s paleontologickými artefakty, živými rostlinami, ozvučená Netopýří štola s 12ti modely netopýřů ve skutečné velikosti, interaktivní naučné panely, štípařna břidlice, břidlofon a ostatní pomůcky dovolují uskutečnit v zahradě plnohodnotnou výuku přírodopisnou, výtvarnou, hudební i řemeslnou pod modrou oblohou.

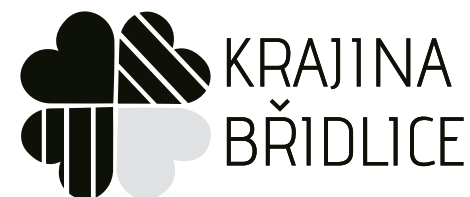
KONTAKT www.muzeumbřidlice.cz
☎ +420 556305334, +420 725852076

www.krajinabridlice.cz

Spolufinancováno z rozpočtu Moravskoslezského kraje

Vydal
KRAJINA BŘIDLICE, z. s.
ve spolupráci s městy
BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU
VÍTKOV, ODRY
1. VYDÁNÍ

MUZEUM KRAJINY BŘIDLICE

KRAJINA PŘÍBĚHŮ vydává
KRAJINA BŘIDLICE, z. s.

EXPOZICE MUZEA BŘIDLICE

EXPOZICE DOBÝVÁNÍ BŘIDLICE V MSZ KULMU ●

Nejrozsáhlejší těžba pokrývačských břidlic na území ČR probíhala v pohorí Nízký Jeseník. Samotná těžba břidlicové suroviny se vyvíjela od nepaměti. Zpočátku se břidlicový kámen lámal v povrchových lomech a využíval jako stavební materiál zdicí a dlažební.

Teprve v 18. století se v Nízkém Jeseníku začala těžit břidlice pro výrobu krytiny (písemně doloženo r. 1775 u Svobodných Heřmanic). Se vznikem nového výrobního oboru „výroba pokrývačských břidlic“ nastal rozmach těžby. V polovině 19. století šlo již o průmyslové odvětví, kdy se v Nízkém Jeseníku těžilo na více než 50ti místech a těžba se postupně přesouvala do podzemních lomů.

Geologicko-hornická expozice přináší základní přehled hornin a minerálů z jednotlivých souvrství moravsko-slezského kulmu a přehled z hornické historie v oblasti. Je sestavena z geologických exponátů, původního hornického nářadí a náčiní z více než 50ti opuštěných horních lokalit. Jedinými předměty jsou – mlátek z Kunzova podzemního lomu z konce 19. století, dřevěné koryto ze západního a dřevěná kolej z jižního Haschkeho podzemního lomu aj. Paleontologické sbírky představují nálezy zkamenělých organismů, rostlin a stop po činnosti organismů. Obrazově expozici doplňují originální dobové fotografie a dokumenty. Největšími unikáty jsou dva dřevěné důlní vozy staré více než 100 let. Byly vyzdviženy z lomu Svobodné Heřmanice a z Černého dolu.

STŘÍBRNÁ EXPOZICE ●

Město Budišov nad Budišovkou je opředeno bájí o jeho vzniku opírající se o údajné budy horníků (hornické příbytky). Expozice dolování stříbra a olova na Budišovsku se zabývá výkladem těchto témat. Dokladem nejstaršího dolování je dnes pouze městský znak a písemné doklady městských práv. Město má nepřístupné podzemní chodby, kde se zčásti mohlo jednat o chodby důlní. Stříbro se však z budišovských rud opravdu získávalo. V 19. století těžbu na místních rudných žilách obnovili Franz Kuppido a Wilibald Posselt. V expozici jsou vystaveny galenity z místních ložisek, fotografie dolů a unikátní historické mapy. Obraz těžby je doplněn maketou šachty a replikami hornického nářadí.

EXPOZICE BŘIDLICOVÝ PRŮMYSL VE 20. STOLETÍ ●

Dvě světové války a průmyslová revoluce učinily 20. století obdobím střídajících se hospodářských vzestupů a pádů, které zastihly i břidlicový průmysl. Expozici provází osobnost podnikatele Jana Řiháka, později zaměstnance státního podniku. Jeho úsilím se po obou světových válkách podařilo částečně obnovit břidlicový průmysl v ČR. Ze znalostí Jana Řiháka, jeho knih a dokumentů, se dodnes vzdělává řada zájemců o téma těžby a zpracování břidlic. Mezi nejzajímavější předměty expozice patří výrobky z Wondruškovy továrny, původní dokumenty, katalogy a ceníky z počátku 19. století, gramofonové desky z Hrubovodské mlýnice na břidlici aj.

EXPOZICE HISTORIE BUDIŠOVA V ČASOVÉ OSE

Přehledně sleduje historický vývoj významného hraničního moravského města od jeho založení ve 13. století do současnosti.

Zajímavé jsou vystavené kopie středověkých listin a historické fotografie. Z nejvýznamnějších etap vývoje města je v expozici popsáno období vzniku řemeslných cechů a počátky průmyslu Budišovska.

ZAHRADNÍ EXPOZICE ●

Malý geologický park v zahradě tvoří netopýří štola s modely netopýřů v životní velikosti, haldy břidlic porostlé květenou, ukázky zkamenělin v autentickém přírodním prostředí, hudební nástroj - břidlofon aj.

V zahradě je umístěna štůpárna na zpracování břidlic, kde si návštěvník může vyzkoušet práci mistrů štůpačů. V konceptu zahrady je umístěna kaligrafická dílna pro 15 osob, kde je možné štětcem a vodou malovat na břidlicové desky.

EXPOZICE - BŘIDLICOVÉ STEZKY

50 km naučných stezek a dalších 5 km stezky Dědictví břidlice společně vytváří přírodní expozici vedenou po stopách dobývání břidlic na Budišovsku a Vítkovsku. Stezky sledují především opuštěné lomy, přírodní zajímavosti a venkovskou architekturu.

NOVINKY ●

Od roku 2020 je vystaven nový vzácný restaurovaný předmět – dřevěné kolečko z podzemního lomu Adama Kunze, které leželo přibližně 100 let na dně zatopené komory.

